

10.29 מיפוי רעיונות

10.29.1 מטרה

מיפוי רעיונות משמש לבטא מחשבות, רעיונות ומידע.

10.29.2 תיאור

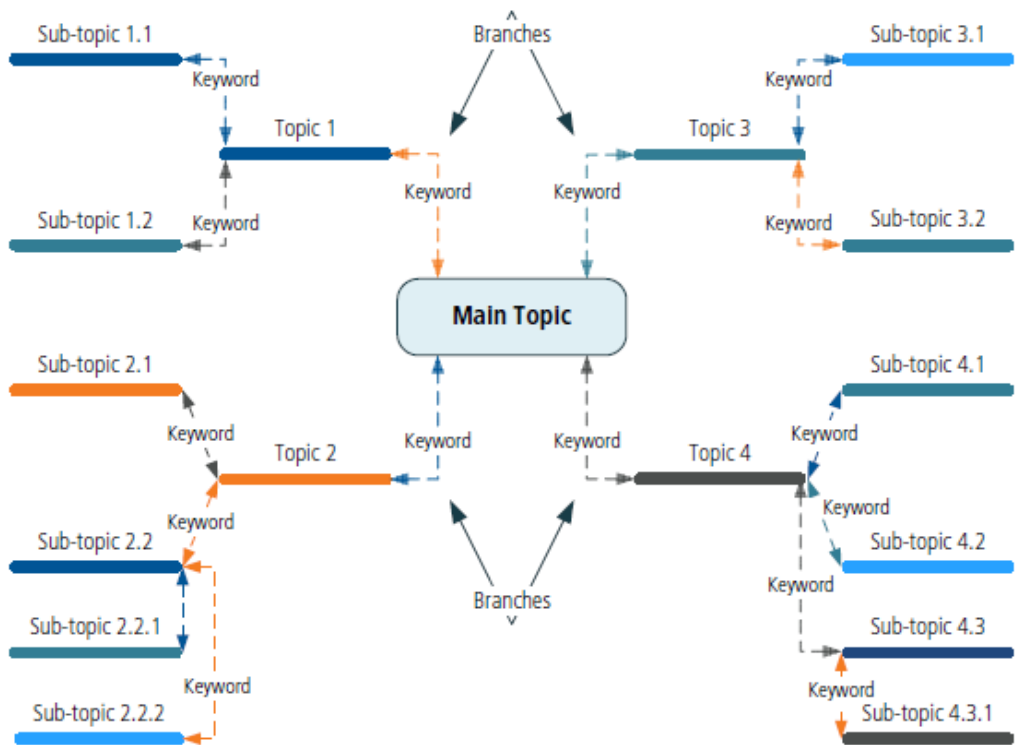
מיפוי רעיונות הוא סוג של הערות לצורך רישום מחשבות, רעיונות, ומידע בתרשים לא ליניארי. מיפוי רעיונות משתמש בתמונות, במלים, בצבעים ובמערכות יחסים מקושרים כדי ליישם מבנה והגיון למחשבות, לרעיונות ולמידע. במפה יש רעיון מרכזי שנתמך על ידי רעיונות משניים (או נושאים), ואחריו שכבות רבות של רעיונות (או נושאים משניים) לפי הצורך לבטא באופן מלא את המושג. הקשרים בין רעיונות מבוצעים על ידי ענפים, בדרך כלל יש מילת מפתח אחת המשויכת אליהם לצורך חיבור.

ניתן לפתח את המפות בנפרד או כתרגיל שיתוף פעולה. ניתן ליצור אותם באופן חופשי על דפי נייר או על ידי שימוש בתוכנה מיוחדת. (ב EA יש תמיכה בתרשימים מסוג Mind Mapping)

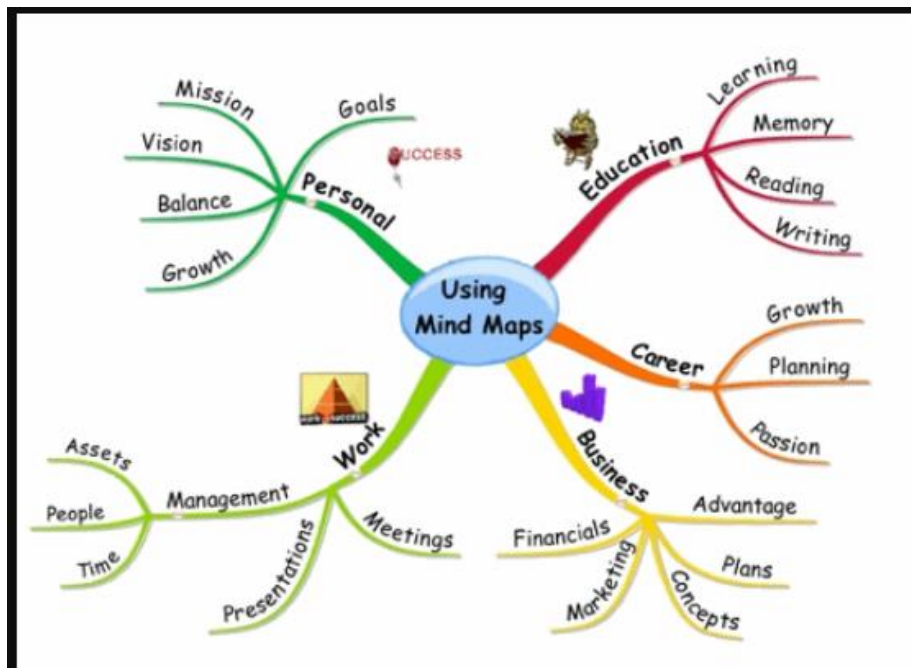
BA משתמשים במיפוי רעיונות כדי:

- לחשוב לעומק וליצור רעיונות על מושגים מורכבים או בעיות,
 - לחקור את היחסים בין היבטים שונים של בעיה באופן המעורר חשיבה יצירתית וביקורתית
 - להציג בצורה אחידה מושגים או בעיות מורכבות.
- אין תבנית סטנדרטית למיפוי רעיונות. הכוונה של המפה ללכוד מידע בצורה הדומה מאוד בה מעבד המוח שלנו מידע. התמונה הבאה נועדה להמחיש את המבנה הכללי ואת השימוש של מיפוי רעיונות.

Figure 10.29.1: The Taxonomy of a Mind Map

לדוגמא:

10.29.3 אלמנטים

1. נושא ראשי

הנושא העיקרי של מפת הרעיונות הוא המחשבה או המושג שיש לבטא. הנושא המרכזי ממוקם במרכז המפה, כך שמספר נושאים יכולים להסתעף ממנו. תמונות משמשות לעתים קרובות כנושא עיקרי כי הם מיצגים כמות גדולה של מידע ויכולים להיות שימושיים כגירוי להעלאת נושאים קשורים.

2. נושאים

נושאים הם מחשבות או מושגים שמרחיבים ומבטאים את הנושא המרכזי. הקשר שלהם עם הנושא המרכזי מתבטא באמצעות הסתעפות שיש לה מילת מפתח הקשורה אליו. ניתן לקשור מספר נושאים ככל הנדרש כדי לחקור באופן מלא את המחשבה או הרעיון של הנושא העיקרי.

3. נושאי משנה

תת-נושאים הם מחשבות או מושגים שמרחיבים נושא או קשורים בו ומתייחסים ישירות לנושא המרכזי. הקשר שלהם עם הנושא מתבטא באמצעות הסתעפות שיש לה מילת מפתח הקשורה אליו. לכל נושא יכולים להיות מספר רצוי של נושאי משנה.

4 מילות מפתח

מילות מפתח הן מילים בודדות המשמשות לבטא את אופי הקשר של נושאים או נושאי משנה המחוברים על ידי הסתעפות. מילות המפתח הן שימושיות הן עבור סיווג נושאים והן עבור הפעלת שיוכים נוספים.

5. צבע

ניתן להשתמש בצבע כדי לסווג לקטגוריות, לקבוע סדר עדיפויות ולנתח נושאים, תת-נושאים ואסוציאציות שלהם. אין צבע המשמש כתקן במפות. כל BA מחליט על צבעים רלוונטיים לצורת החשיבה שלו.

6. תמונות

ניתן להשתמש בתמונות במקום כותרות קצרות. לתמונות יש בדרך כלל כושר ביטוי ויצירתיות טובה יותר מאשר מלל קצר.

10.29.4 שיקולי שימוש

1. חוזקות

- ניתן להשתמש בו ככלי יעיל לשיתוף פעולה ותקשורת.
- מסכם מחשבות מורכבות, רעיונות ומידע באופן המציג את המבנה הכללי.
- קשרים ותתי-נושאים מאפשרים הבנה וקבלת החלטות בצורה נוחה יותר.
- מאפשר פתרון בעיות בבאופן יצירתי י על ידי הבעת אסוציאציות ויצירת אסוציאציות חדשות.
- מועיל בהכנת מצגות

2. מגבלות

- עלול לשמש לרעה ככלי לסיעור מוחות, והתיעוד הקשור לרעיונות וליצירת אסוציאציות עלול לעכב את יצירת הרעיונות.
- הבנה משותפת של מיפוי הרעיונות יכולה להיות לעתים קשה לתקשור.